

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Auctarium. Sive Additiones Ad Viri Clarissimi Henr. Zoesii
J.V.D. Universum Jus Canonicum**

Geismar, Justus Moritz von

Coloniæ Agrippinæ, 1691

Ad titulum. 1. de summ. Trinit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62259)

na & Africana. *Turraerem. 3. de summa Ecclesie cap. 3.* ad sui valorem tamen, ut omnes obliget, à Summo Pontifice approbandum est.

Provinciale Concilium est, quod Archi-Episcopus sive Metropolitanus celebrat cum suis Suffraganeis Episcopis, Abbatibus, aliisque Clericis suæ Provinciæ, & olim quidem bis vel saltem semel singulis annis. *Can. quoniam 8. Disti. 8. 18. & cap. 25. infra de Accusationib.* Concilium tamen Tridentinum in *Sess. 24. cap. 2. de Reformat.* jubet, ut quotibet saltem triennio per Metropolitanum, vel eo impedito, per Episcopum Antiquiorem Concilium Provinciale convocetur, cui etiam omnes Episcopi & Abbates in Provincia commorantes, quibus id de Jure competit, vel etiam consuetudine ita receptum est, sub certis pœnis interesse jubentur.

Quæres: an Canones Apostolorum vim obligandi habeant? Ubi prius observa Apogryphum, & hæreticum librum esse distincta, nam apogryphus dicitur, cujus Auctor ignoratur, ut possit esse liber Apogryphus & tamen Canonicus, uti Sapiencia Salomonis, & Historia Jobi. *Trid. Sess. 4.* Item dicuntur Apogryphi, qui sunt extra Canonem. *Trid. d. Sess. 4.* Item illi, qui non probantur ab Ecclesia, ut legantur publicè, sicut è contra dicuntur Agiographi, qui leguntur publicè: Canonici dicuntur, qui ab Ecclesia definiti sunt habere autoritatem Canonicam ad ea, quæ sunt fidei irrefragabiliter probandæ. Jam ad quæstionem responderetur: aliquos esse Apogryphos, non tamen hæreticos, uti habet *Can. 1. dist.*

16. Quia hoc verbum ex ignorantia linguæ Græcæ irrepsisse dicit Covarruvia, & alii.

Observe I. In laudem Juris Canonici, quòd protestantes Lutheri & Calvini doctrinam amplexi, Jus Canonicum non abdicarent, sed eo in causis suis decidendis etiamnum utantur. *Matth. Stephani. de Jurisdic. lib. 3. p. 3. in præfat. & Disp. 1. vol. 1.*

Observe II. Librum sextum Decretalium Galli non receperunt, sive ob graves inimicitias inter Bonifacium VIII. Auctorem, & Philippum Pulchrum Regem suum, sive ob id, quod multa jura Regni & Ecclesiæ Gallicanæ imminueret. *Art. Duck. lib. 1. c. 7. n. 15. obs.*

Observe III. Primi & primarii Interpretes juris Canonici sunt 1. Hostiensis. 2. Joannes Andreas. 3. Butrius, 4. Anchoranus. 5. Zirabella. 6. Abbas Pannonitanus. 7. Arctinus. 8. Felinus. 9. Archidiaconus. 10. Geminianus.

AD TITULUM I.

Ad finem hujus Tituli addo: Ceterum tres personæ unius essentia vocantur *Trinitas* non *Triplinitas*, quia hæc nomen significat proportionem inæqualitatis, quæ in illis non datur. Prima autem Persona dicitur Pater, & non Genitor, quia hoc nomine imperfectam generationem in fieri tantum dicit. Secunda Persona dicitur filius, qui per generationem & actionem intellectus procedit. Tertia Persona dicitur Spiritus Sanctus, qui per amorem & actionem voluntatis procedit. Ratio harum

Personarum est perfectio, consistens in fecunditate & communicatione sui ad intra, Pater & filius possunt dici quidem duo spirantes, non tamen spiratores, quia illud suppositorum, hoc verò spirationum dualitatem significat, cum tamen una tantum sit in utroque. Ita *D. Thom. 1. p. q. 31. art. 1. ad. 1. 2. 3. & 4.*

AD TITULUM, II.

Ad finem Numeri primi adde: Propriè dogma est constitutio Ecclesiastica, quæ ad fidem, mandatum autem quæ ad disciplinam; interdictum, quæ ad correctionem malorum pertinet. Alia sanctio, quæ poenam capitalem irrogat, si propriè sumatur. L. sanctio de poena. Alia Canon, quæ in Conciliis promulgatur. Alia Decretum hic, quam Papa non consultus cum consensu Cardinalium tulit. Alia decretalis Epistola, quam Pontifex consultus rescribit. Motus proprius idem, quod edictum. Præceptum idem, quod mandatum. Pragmatica autem Sanctio, quam Imperator cum consilio procerum statuit.

Ad Num. II. Observa, quòd potestas spiritualis immediatè à Deo sit, temporalis autem tantum mediatè, unde Cardinales Jurisdictionem Papæ non conferunt, sicut populus Principi, sed personam tantum designant, cui à Deo vi promissionis à Christo factæ Jurisdictio confertur. *Probatur ex cap. Novis. X. de Judic. Laym. lib. 1. tract. 4. c. 6. § 1.*

Ad Num. 23. ad finem adde: Obiicit: *Matth. 18. & Joan. 21.* Dicitur est omnibus Apostolis, quodcunque liga-

veritis super terram &c. Item sicut me m sit Pater, ita & ego mitto vos, atqui à Patre immediatè est missus Christus, ergo etiam Episcopi omnes immediatè à Christo acceperunt suam potestatem, consequenter non habent illam jure humano, sed potius jure Divino. Respondeo, imprimis Sanctum Petrum fuisse Caput Apostolorum, & ipsi etiam soli specificè à Christo dictum esse: quidquid ligaveris super terram &c. Adeoque Petrum tanquam Caput aliquid speciale tamen habuisse præ cæteris. Respondeo secundo & melius, quòd S. Petrus acceperit à Christo potestatem realem sedi coherentem, reliqui autem Apostoli acceperint personalem personæ eorum coherentem. Vel etiam tertio dici potest, licet cæteri Apostoli S. Petro dicantur pares, id tantum iareligendum est, quoad consecrationem, non autem quoad jurisdictionem.

Ad Num. 36. ad finem adde: Aliàs autem Laici super Ecclesiis & personis Ecclesiasticis nulla est attributa facultas, quibus obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi *d. Cap. Ecclesia h. tit.* in tantum, ut si quid à laica potestate motu proprio directè simile quid statutum fuerit, quod Ecclesiarum etiam commodum concernit, & favorem, nullius firmitatis existat, nisi ab Ecclesia fuerit approbatum.

AD TITULUM III

De Rescriptis.

Ad Num. 5. ad finem adde: Rescriptum contra jus vel est destructivum,